

Treball de fi de grau

Títol

ENTRE EL SOSTRE I EL CEL

Autor/a

DANIEL ENGUIX NIETO

Tutor/a

ELISABET GARCÍA ALTADILL

Grau

COMUNICACIÓ AUDIOVISUAL

Data

30 de maig de 2014

Full Resum del TFG

Títol del Treball Fi de Grau: ENTRE EL SOSTRE I EL CEL

Autor/a: DANIEL ENGUIX NIETO

Tutor/a: ELISABET GARCÍA ALTADILL

Any: 2014

Titulació: GRAU EN COMUNICACIÓ AUDIOVISUAL

Paraules clau (mínim 3)

Català: documental, sense sostre, pobresa, societat, Barcelona

Castellà: documental, sin techo, pobreza, sociedad, Barcelona

Anglès: documentary, homeless, poverty, society, Barcelona

Resum del Treball Fi de Grau (extensió màxima 100 paraules)

Català: Documental que presenta les experiències vitals del Mario, el Diego, el Joan i el Francesc Xavier, quatre sense sostre que ho han perdut tot. Un relat directe de l'exclusió social, les vivències al carrer i les expectatives de futur d'aquells qui busquen una segona oportunitat a la vida. Mentre realitzen una activitat grupal plàstica, els protagonistes tracten tòpics com la religió, la corrupció política o el futbol. La realitat dels sense llar i la seva visió del món. El testimoni de persones com tu, persones que algun dia van arribar a tenir una feina digna, una casa i una família.

Castellà: Documental que presenta las experiencias vitales de Mario, Diego, Joan y Francesc Xavier, cuatro sin techo que lo han perdido todo. Un relato directo de la exclusión social, las vivencias en la calle y las expectativas de futuro de aquellos que buscan una segunda oportunidad en la vida. Mientras realizan una actividad grupal plástica, los protagonistas tratan tópicos como la religión, la corrupción política o el fútbol. La realidad de los sin techo y su visión del mundo. El testimonio de personas como tu, que algún día llegaron a tener una faena digna, un hogar y una familia.

Anglès This documentary presents the life experiences of Mario, Diego, Joan and Francesc Xavier, four homeless men who have lost everything. A story about social exclusion, their experiences on the street and future expectations of those who are seeking a second chance in life. While doing an artistic group activity, the protagonists discuss topics like religion, politics, corruption or football. The reality of homeless people and their worldview. The testimony of people like you, who at one time have a decent job, a home and a family.

RESUM

Sovint em preguntava el que pensaria una persona que es troba al terra demanant almoina o com podien conciliar la son, aquells que passen les nits als caixers, sobre cartrons, tapats amb una manta. Com és la vida d'aquestes persones que viuen al carrer? Tenen família els sense llar? Com han arribat a aquesta situació? A aquests interrogants vaig afegir-li la següent curiositat: quines opinions expressen quatre sense sostre reunits en una taula quan conversen sobre tòpics com la política, la religió o el futbol?

Generar l'atmosfera que em permetés conèixer les respostes a aquestes qüestions, em porta a crear *Entre el sostre i el cel*, el documental que presenta les experiències vitals del Mario, el Diego, el Joan i el Francesc Xavier, quatre sense sostre que ho han perdut tot.

Un film que ofereix el món des del punt de vista d'aquestes persones, la realitat de les seves vivències al carrer i les seves expectatives de futur. Un discurs narratiu organitzat a partir dels testimonis individuals dels protagonistes i de les converses conjuntes que comparteixen, alhora que realitzen una activitat plàstica sobre paper, la creació de la seva illa deserta, el disseny del que seria el seu món perfecte, imaginari.

Aquest projecte ha estat ideat des del primer moment, amb la intenció de ser realitzat. Així doncs, s'ha obtingut un producte audiovisual de 40 minuts que ha seguit el *timing* real d'un pla de producció organitzat. La meva tasca doncs, a part d'aquesta presentació escrita del projecte, ha consistit en l'elaboració completa del procés productiu del documental, des de la idea inicial, passant per les tasques de pre-producció i documentació, la realització del rodatge i els passos definitius de post-producció amb l'edició i el muntatge.

Arribat el final del procés, entenc l'interior dels sense sostre. He trobat persones que algun dia van arribar a tenir una feina, una casa i una família. Persones com tu. Un repte personal complex, *Entre el sostre i el cel*, l'aventura documental que no m'ha deixat indiferent.

Al Mario, al Diego, al Joan i al Francesc Xavier.
Perquè puguin trobar una segona oportunitat en la vida.

ÍNDEX

1. INTRODUCCIÓ DEL TREBALL

1.1 PRESENTACIÓ	2
1.2 PERTINENÇA PROFESSIONAL	3
1.3 MOTIVACIÓ I JUSTIFICACIÓ	4
1.4 OBJECTIUS	5
1.5 CRITERIS METODOLÒGICS	6

2. PRESENTACIÓ FORMAL DEL PROJECTE

2.1 SINOPSI	11
2.2 PRESENTACIÓ DE PERSONATGES	12
2.3 PLA DE PRODUCCIÓ	14
2.4 GUIÓ DE PRE-RODATGE	16
2.5 PLA DE RODATGE	17
2.6 ESCALETA DE PRE-EDICIÓ	18
2.7 TRACTAMENT AUDIOVISUAL I ESTIL	26
2.8 ELEMENTS TÈCNICS UTILITZATS	32
2.9 PRESSUPOST	33

ANNEXES

ANNEX I. DRETS D'IMATGE DELS PROTAGONISTES	34
ANNEX II. QÜESTIONARIS DE LES ENTREVISTES INDIVIDUALS	35
ANNEX III. DEBAT I ACTIVITAT GRUPAL	37
ANNEX IV. GUIÓ DE LA VEU EN OFF	38

1. INTRODUCCIÓ DEL TREBALL

1.1 PRESENTACIÓ

Com una persona ho perd tot i acaba vivint al carrer? Què ha fet amb els diners que tenia? Quina relació manté amb la seva família? Com omple el temps una persona que viu 24 hores al carrer? Com i de què parlen quatre sense sostre units en una taula i conversant sobre política, religió o futbol? Com era la seva vida abans d'arribar a aquesta situació? Com esperen que sigui el seu demà?

Les respostes a aquestes i a d'altres preguntes són part de *Entre el sostre i el cel*, el projecte documental que presenta la situació del Mario, el Diego, el Joan i el Francesc Xavier, quatre persones sense llar que lluiten diàriament per intentar deslligar-se de l'ombra, aparentment interminable, que els ha portat a un estat actual de pobresa i exclusió social. El film és un viatge pel passat de cada protagonista, el seu dia a dia al carrer i la visió del futur que té i espera una persona que ho ha perdut tot a la vida i que busca una darrera oportunitat. Donar veu, als qui no en tenen. Veu que no només reflecteix desventures, anècdotes o històries impactants, sinó també, mostra l'opinió que els mereix, a aquestes persones, temes propis i tòpics de la vida quotidiana.

El documental és considerat un gènere del cinema. Per tant, seguint aquesta jerarquia, *Entre el sostre i el cel* s'encabeix dins d'un subgènere propi del documental, el social o de problemàtica social. La situació dels sense sostre com a temàtica definidora de l'audiovisual, és un tema d'interès ciutadà que, actualment, repercuteix amb més força en la realitat contemporània de les persones. És per això que el documental s'emmarca dins d'aquest subgènere.

És un producte directe que, al llarg de 40 minuts de durada, transmet els missatges a través de quatre testimonis, la vida d'aquests agents socials extrets directament del nucli del problema, de la mirada d'aquells que pateixen de primera mà les conseqüències que desprèn la temàtica del film.

Un homenatge per a tothom que alguna vegada va perdre-ho tot i per a qui va aconseguir tornar a aixecar-se.

1.2 PERTINENÇA PROFESSIONAL

El producte està dirigit a un públic objectiu adult, dels 18 anys en endavant. El documental tracta una temàtica densa i crua de la realitat, i és per això que es considera que el consum del producte no s'adequaria a *targets* més joves, com el públic adolescent o l'infantil.

Entre el sostre i el cel està realitzat en llengua catalana i per tant, està inicialment pensat per a ser un programa dirigit al consum de la societat catalano-parlant. En veure que algun dels protagonistes del documental se sentia més còmode amb l'utilització del castellà a l'hora d'expressar-se, es va donar preferència a la naturalitat en el parlar dels testimonis, per sobre de la uniformització del documental en una sola llengua. Aquest fet li aporta riquesa cultural al producte i el resultat definitiu combinatori, és accessible i entenedor en el context d'una socio-demografia catalana que domina ambdues llengües, el català i el castellà.

És en el mitjà televisiu d'aquest context català en el que s'enmarcaria *Entre el sostre i el cel*, un documental que, amb els seus 40 minuts de durada, va clarament dirigit a graelles de programació televisiva.

L'emissió del documental aniria encaminada a una cadena de televisió que complís les clares premisses dels mitjans públics, de formar, informar i entretenir. Una cadena amb continguts seriosos que donés cabuda al tractament de temes de preocupació real de la societat actual. Veuríem TV3 o el 33 com les cadenes d'emissió ideals. Dins d'aquestes cadenes es podria emetre com a contingut exclusiu, puntual i individual, fora del context de la línia editorial de cap programa. O bé, es podria emetre com un dels capítols dins de la serialitat d'un espai dedicat exclusivament a l'emissió de documentals. Hauria de ser un programa que emetés produccions del gènere i que inclogués documentals de problemàtica social.

Un programa que compleix les condicions citades anteriorment, és el *Sense Ficció*. Aquest espai, a més a més, s'emet a TV3, la principal cadena de la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals. Aquest fet demostra la importància que atorga la CCMA als continguts emesos en aquest programa, ubicant-lo setmanalment els dimarts a les 21.57, en el *prime-time* de la seva cadena generalista.

També es podria encabir el producte en el canal 33, cadena que dedica gran part de la seva programació als continguts documentals de no ficció. Un programa paradigmàtic seria *El documental*, l'espai clàssic de la cadena que aborda produccions d'aquest gènere.

1.3 MOTIVACIÓ I JUSTIFICACIÓ

Moltes vegades he sentit la curiositat de saber què pensa una persona que es troba tombada a terra, demanant almoïna al carrer, o el que deuen somiar aquells que dormen als caixers tapats amb una manta. Intentava imaginar el que s'amagava al darrera d'aquella mirada amb personalitat pròpia, d'aquelles robes brutes. Intentava deduir les històries passades que havien definit el malaurat present d'aquestes persones.

Sentia curiositat per parlar, per conversar amb ells, per conèixer realment aquest grup social amb el que no acostumem a tractar, ni a tenir contacte, o si més no, solem actuar amb indiferència. La motivació principal que m'ha portat a realitzar aquest documental és el desig d'entendre els pensaments d'aquesta part del nostre teixit social, del qual considero, desconexem molts aspectes i podríem dir, fins i tot, que no en sabem pràcticament res. La motivació per endinsar-me i contactar amb la pobresa de la societat en la que visc, la necessitat d'acostar-me a aquestes persones i conèixer de primera mà, com és la seva vida, com han arribat fins a aquest punt i que és el que esperen a partir d'ara, són les raons que em porten a desenvolupar *Entre el sostre i el cel*.

D'altra banda considero que aquest projecte és una obra significativa per alguns trets característics que el defineixen i que el diferencien amb d'altres documentals que han treballat el mateix tema. En primer lloc, és important destacar que els protagonistes del documental són el Mario, el Diego, el Joan i el Francesc Xavier, quatre persones sense llar, i tot allò que ens expliquen. No és un film en el que professionals o sociòlegs parlin de la situació dels sense sostre, sinó són quatre persones que ens obren les seves vides i es converteixen en les narradores del discurs. Ens interessen els fets i els sentiments per sobre de les dades objectives que denuncien l'abast de la pobresa.

També és important destacar que el documental es desenvolupa en el centre de dia de l'Obra Social Santa Lluïsa de Marillac, ubicat al barri de la Barceloneta. Una associació que acull i ajuda els nostres protagonistes a sortir de la pobresa i a lluitar contra aquest estat d'exclusió social. Per tant, la confiança que senten els quatre personatges en aquest espai agradable i conegut, fa que les seves històries puguin ser explicades amb una naturalitat i un nivell de sinceritat extrema, que no sentirien, per exemple, si anéssim a gravar-los amb una càmera un dia qualsevol al carrer.

Un dels grans punts rellevants del documental és la seva activitat grupal. L'escena que ajunta els quatre al voltant d'una taula mentre realitzen l'activitat plàstica de dibuixar com seria la seva illa deserta. Alhora imaginem, debaten i opinen sobre temes de l'actualitat com la corrupció política, la

religió o el futbol. Una imatge impactant, quatre sense sostre realitzant una activitat artística, alhora que ens permeten conèixer quina és la seva visió sobre temes tòpics de la vida quotidiana.

Finalment, el gran valor del film també recau en la diferent personalitat i les extremes diferències que caracteritzen els quatre protagonistes. Cadascú aporta un ingredient al projecte. Un és sensibilitat i bondat, l'altre és força i comicitat, un tercer és art i idealisme i el darrer ordre i racionalitat. Tots ells diferents, amb un passat que arrossegueu a l'esquena que es fa palès en la seva manera de ser, d'expressar-se i de pensar. Quatre històries de vida totalment diferents que culminen en un punt de convergència, aquest documental.

1.4 OBJECTIUS

Amb l'elaboració d'aquest documental es pretenen aconseguir diverses fites:

- Mostrar la realitat de les persones sense llar que viuen al nostre país i pateixen aquesta situació de precarietat.
- Atorgar veu a la indiferència i oferir un espai en el que siguin ells mateixos els que pugin expressar còmodament el que vulguin explicar i demanar, acostant-los a un dret del que poques vegades disposen, la paraula.
- Esborrar la mentalitat de por, temor, rebuig i desprestigi que té la societat cap a les persones que demanen o dormen al carrer. No són éssers agressius ni perillosos, són persones com qualsevol espectador, amb una vida i uns objectius i com qualsevol altra persona, que algun dia podria acabar en la seva mateixa situació.
- Ensenyar que gent que està molt malament i que ho ha perdut tot, continua lluitant per la vida diàriament, amb els ulls posats en el futur, pensant que és possible sortir endavant. Mostrar i homenatjar un exemple de valentia, d'esforç i de no defalliment.

1.5 CRITERIS METODOLÒGICS

La realització del documental *Entre el sostre i el cel* ha seguit un llarg procés metodològic, una sèrie de passos que han anat encadenant-se fins a la creació del producte definitiu.

1.5.1 Consulta de fonts d'informació i documentació

Les tres primeres setmanes es van dedicar a la consulta de referents, a l'extracció d'informació i documentació sobre el tema escollit, els sense sostre. Aquesta part inicial va permetre l'acostament de l'autor a la realitat sobre la qual s'anava a treballar i a obtenir idees i inspiració creativa a partir de diferents fonts. Les fonts que van ser consultades es poden classificar de la següent manera:

• **Documentals** com a referents directes del gènere, per analitzar el tractament utilitzat en tots els àmbits de la realització. Cada film analitzat ha estat visionat, tenint en compte diversos motius:

- **“Born into Brothels”** de **Zana Briski** i **Ross Kauffman**, és un documental que gira entorn a l'activitat fotogràfica que la directora realitza amb els nens del barri vermell de Calcuta, a la Índia. Aquesta dinàmica grupal que es realitza amb els protagonistes del documental, un grup social que viu immers en la pobresa, era de gran utilitat i equiparable amb el que es volia fer en aquest projecte amb els sense sostre.

- **“La classe” (Entre les murs)** de **Laurent Cantet**, és una pel·lícula de ficció francesa que interessava analitzar pel tractament que emprava el director en les situacions que es desenvolupen a l'aula, on transcorre gran part del film. Tot i ser una història de ficció, les actituds i els diferents perfils dels personatges que hi participen com alumnes, també han servit a l'hora de valorar els diferents caràcters que es podien utilitzar a *Entre el sostre i el cel*.

- **“Pan sin techo”** és un curtmetratge-documental de **Antonio Rodrigo**, de nivell acadèmic, que tracta sobre la funció que realitzen els centres d'atenció social a Barcelona, ajudant a satisfer les necessitats primàries de les persones que es troben en la pobresa. Per fer-ho, es focalitza tot el documental en un mateix centre. Aquest exemple era útil per analitzar les formes com es plasmava l'aparició d'un grup social similar al que es tracta en *Entre el sostre i el cel* i d'altra banda, per veure fins a quin nivell de qualitat i a quins resultats podia arribar una producció d'àmbit acadèmic, amb recursos tècnics similars als que jo disposaria.

- ***“The Finland Phenomenon”*** de **Sean Faust** i ***“Los olvidados de los olvidados”*** de **Carles Caparrós**, són dos documentals d'èxit, el segon d'ells de producció catalana, que s'han analitzat per observar diferents tècniques emprades en l'utilització de la música, del muntatge, del discurs narratiu, de les transicions i dels títols de crèdit.

• **Bibliografia** com a referents guia en l'elaboració, sobretot dels passos de pre-producció i producció, que s'havien de seguir a l'hora d'encarar un projecte documental. Han estat importants els consells extrets per no cometre errors i l'experiència que aporten els autors dels dos llibres:

- ***“El espíritu del reportage”*** de **Jaume Vilalta**

- ***“Dirección de documentales”*** de **Michael Rabiger**

• **Articles** com a font periodística d'informació sobre la situació actual dels sense sostre en el nostre entorn. Han servit per valorar casos reals de persones que s'han trobat en aquesta situació i que, per exemple, han aconseguit sortir endavant. La seva consulta ha permès fer-se una idea dels futurs perfils de personatges que es podrien trobar al documental, o fins a quin punt la situació plantejada, estava afectant les classes socials més desfavorides del nostre país.

- ***“Vivir en la calle solo se soporta con el alcohol”*** entrevista a El País de **Ivanna Vallespín** a Miquel Fuster, la historia d'un dibuixant que ha publicat tres còmics sobre els seus anys a l'indigència.

- ***“Cuando nos iba bien”*** escrit per **Escuela de Periodismo UAM** a El País parla dels nous sense sostre, persones que han caigut en l'indigència en els últims anys, arrel de la crisi econòmica.

- ***“El cielo como techo”*** de **Esther Sánchez** a El País explica la situació d'un carrer ocupat per indigents a Madrid.

- ***“Una llar per als sense sostre”*** de **Gemma Martí** a La Vanguardia explica la situació d'Arrels Fundació, un dels centres sondejats per al documental.

• **Tractament de projecte** per tal d'analitzar els aspectes i els documents que s'havien de tenir clarament interioritzats i enllestits abans d'entrar en el procés de rodatge. Ha servit també, per veure, en un cas pràctic, algunes de les directrius que es deien en la bibliografia consultada.

- Tractament del documental **“Histoires de vie”** de **Fundació la Brecha**.

· **Font humana** a partir de la reunió amb la psicòloga de l'Hospital de Bellvitge **Montserrat Juncadella**. Aquesta trobada va permetre rebre pautes i tècniques per utilitzar durant el tracte amb els protagonistes del documental, persones que per la situació en la que es troben, requereixen un tracte especial. Això va permetre començar la relació amb els entrevistats amb confiança i una major seguretat.

· **Font pressupostària** per tal d'obtenir un vàrem oficial que exposés de forma detallada una taula salarial per a tècnics audiovisuals que s'ajustés al projecte i que servís de guia per elaborar un pressupost. La referència ha estat la **taula salarial** publicada pel **BOE** per aquest **2014**, en la categoria de tècnics en produccions que explotin productes de baix pressupost. La font es pot consultar en el següent enllaç: http://www.fesugt.es/documentos/pdf/comunicacion-cultura-graficas/convenios/audiovisual/tabla_salarial_tecnicos_audiovisuales_2014.pdf

1.5.2 Tasques de pre-producció

Els següents passos, duts a terme al llarg de tres setmanes, corresponen a totes les gestions realitzades per corroborar la viabilitat del procés, per acordar un centre social amb el qual treballar amb confiança i per definir els personatges del documental.

- Primera definició del projecte, amb el tractament i estil a emprar meditats i elaborats.
- Recerca de centres i obres socials que ens donin accés a persones sense llar que allà acudeixin.
- Decisió per un dels centres estudiats, l'Obra Social Santa Lluïsa de Marillac, ubicat al barri de la Barceloneta. El seu dinamisme a nivell d'activitats, la seva pàgina web i la seva premissa de fer difusió de les situacions de precarietat que tracten, van ser decisoris per apostar per aquest centre. En aquest punt, es va fer un primer contacte i vam acordar un dia de reunió.
- Realització del pla de producció del projecte.
- Explicació del projecte al centre, posant importància sobre tots els detalls o canvis que podrien afectar a la dinàmica de l'obra social durant els dies de rodatge. La reunió va ser positiva i es va donar el vist i plau. Els mateixos monitors del centre, sondejarien els sense sostre que estiguessin disposats a participar en el documental.

- Valoració de les localitzacions disponibles al centre i exteriors del barri de la Barceloneta, durant el mateix dia de la reunió. D'aquesta manera, valorar la viabilitat del projecte.
- Trobada i coneixença durant un matí amb els protagonistes voluntaris. Es va dur a terme una primera conversa grupal en la qual se'ls va exposar el projecte i, a continuació, es va donar pas a les entrevistes individuals, per conèixer-los de més a prop i valorar el que podia aportar cadascun d'ells al documental.
- Signatura de la cessió de drets d'imatge el mateix dia de la coneixença per deixar clar tot el que implicava participar en el projecte. Els quatre voluntaris van ser considerats com a vàlids per a ser els protagonistes.

1.5.3 Tasques de pre-rodatge

Una vegada coordinats els pilars fonamentals que assegurin la viabilitat del projecte, ve la part d'acabar de definir els elements de realització del documental i la producció concreta per al seu rodatge. Aquesta part del procés va tenir la durada aproximada de deu dies.

- Definició final del projecte, ja coneixent els perfils dels personatges amb els que es disposava i amb les localitzacions i el tractament totalment consolidats.
- Creació d'un guió tècnic que també compleix la funció d'escaleta de pre-rodatge.
- Posada a punt del material tècnic necessari per al rodatge. Es disposava de tots els elements que es preveien emprar, excepte d'un equip de so, que va ser comprat per a l'ocasió.
- Elaboració d'un pla de rodatge concret, tenint en compte la disponibilitat de dies que va oferir el centre social.
- Contacte amb el centre per aprovar el pla de rodatge elaborat.
- La resposta del centre va sol·licitar algunes modificacions i llavors es va adequar un pla de rodatge definitiu als horaris i a les peticions citades pel mateix.

1.5.4 Rodatge i producció

Els dies 18, 19 i 24 de febrer es va dur a terme el rodatge del documental. Van ser tres jornades matinals, d'aproximadament quatre hores cadascuna, que van incloure les estones de gravació i reunions explicatives de les escenes que s'anaven a gravar.

- Rodatge. Es va rodar en les sessions matinals per tal d'evitar entorpir mínimament les rutines del centre i dels protagonistes, així com les seves activitats i necessitats d'atenció primària. Són persones que requereixen uns tractes especials i una medicació específica i no era bo que les jornades de treball s'allarguessin fins després del dinar.
- Visionat del material enregistrat i decisió de les millors preses vàlides, després de la finalització de cada jornada de rodatge.

1.5.5 Post-producció

Les tres setmanes posteriors a la finalització del rodatge es van dur a terme les tasques de post-producció.

- Elaboració d'una escaleta de pre-edició, tenint en compte les preses bones seleccionades per facilitar el procés de muntatge posterior.
- Muntatge i edició del documental amb Final Cut X Pro.
- Tramitació i elecció de la banda sonora i dels permisos amb els artistes corresponents. La totalitat de les peces musicals escollides atorga la llibertat universal de drets.
- Exportació final del projecte.

2. PRESENTACIÓ FORMAL DEL PROJECTE

2.1 SINOPSI

El Mario, el Diego, el Joan i el Francesc Xavier són quatre sense sostre que han perdut tot el que tenien. Les circumstàncies de les seves vides els han portat a trobar-se al centre de l'Obra Social Santa Lluïsa de Marillac a la Barceloneta, on lluiten dia a dia per llaurar un futur que els doni una segona oportunitat i, així, deixar enrere la situació d'exclusió social en la que es troben.

La seva veu ens retrata la realitat de la vida al carrer, els motius que els van portar on són ara i la gran història que es troba al darrere de cadascun d'ells. Imaginant, dibuixant i creant sobre un full blanc, la seva illa deserta ideal, els quatre protagonistes conversen sobre tòpics com la religió, la corrupció política o el futbol. Quatre persones que s'han vist abocades a una vida que no esperaven, persones com tu, que tenien una casa, una família i una feina. Histories de superació que demostren que, a vegades, malgrat les dificultats, sempre queda un últim sospir d'esperança.

2.2 PRESENTACIÓ DE PERSONATGES

· **Diego Torregrosa** té 42 anys i és de Cardedeu. La seva joventut al poble va ser conflictiva degut a problemes amb l'alcohol i les drogues. Va decidir canviar d'aires i moure's a Barcelona, però la seva vida va continuar no sent fàcil. Va estar dues vegades a la presó i va ser ingressat una temporada en un psiquiàtric. Tot aquest procés el va portar a viure durant més de 10 anys al carrer. Actualment, encara intenta establir la seva rutina, fins al moment, excitant i trontollosa.

· **Francesc Xavier Español** té 51 anys i és de Barcelona. Treballava com a *broker* de borsa, però una malaltia el va obligar a absentar-se de la feina durant tres mesos, en els que va estar ingressat a l'hospital. Quan va tornar, va veure que havia perdut tots els seus clients que havien canviat d'agent. Només li'n va quedar un, i per tant, un únic sou que no va evitar el seu progressiu empobriment. Li van embargar tot el que tenia. Tot i no tenir sostre propi, és l'únic que no ha hagut de dormir al carrer, ja que des del primer dia va trobar un centre social que el va ajudar, oferint-li una plaça en un pis tutelat. Porta un any sense llar, movent-se en pisos temporals, un privilegi que, com ell bé sap, no tindrà per sempre.

• **Joan Dilmer** té 67 anys i és de Barcelona. Creu que mai ha tingut l'oportunitat d'aconseguir una vida digna i que la societat no ha estat justa amb ell, un ciutadà de la ciutat comtal. No ha trobat mai una feina estable i només ingressava d'unes tasques temporals que realitzava com a netejabosc. Els estalvis que tenia van anar esgotant-se i va acabar al carrer. Durant la seva reinserció, va patir problemes amb la ludopatia i les màquines de joc i no ha tornat a trobar feina. Amb una edat avançada, sap que al centre estan considerant portar-lo a una residència, però ell vol seguir sent un home lliure fins a la fi.

• **Mario Rui de Almeida** té 59 anys i és de Portugal. Provenent d'una família d'artistes, pintors i escultors, ell ha seguit amb la passió per la pintura. A Portugal, va treballar com a periodista en mitjans i ambaixades importants del país i va ser guardonat amb sis premis literaris a Lisboa. També va participar com a militar de l'exèrcit portuguès en el conflicte bèl·lic colonial que enfrontava el seu país amb Angola. Les seves feines el posaven en contacte amb gent d'arreu del món, fet que el va permetre aprendre diferents idiomes. Va decidir viatjar a Barcelona per treballar a l'hotel d'un amic, que va tancar al poc temps de la seva arribada. Per no tornar a Portugal com un fracassat, va preferir respectar el seu orgull i intentar trobar altres oportunitats a Barcelona. Finalment, va acabar al carrer.

2.3 PLA DE PRODUCCIÓ

El projecte va donar el seu tret de sortida el dia 15 de novembre i va finalitzar el 28 de març. Per tal d'organitzar un calendari que facilités una elaboració ordenada i planificada del procés, es va dissenyar un pla de producció a partir de dos documents:

2.3.1 Pla de producció per fases i tasques del procés

Fases	Observacions	Dates
PROCÉS DEFINICIÓ PROJECTE		
Realització pla de producció		15 - 18 de novembre
Consulta de fonts d'informació i referents	- Documents i referents teòrics i videogràfics que ajudin a la creació i definició concreta del projecte.	16 - 25 novembre
Contactes externs	- Trobada amb la psicòloga Montserrat Juncadella.	16 novembre
Definició provisional del projecte	- Creació del projecte a falta del contacte amb el centre.	19 novembre
Explicació del projecte al centre	- Reunió amb l'Obra Social Santa Lluïsa de Marillac.	20 novembre
Trobada amb els protagonistes	- Primera presa de contacte amb els protagonistes, intercanvi d'informació, entrevistes individualitzades i explicació grupal del projecte.	29 novembre
Definició final del projecte	- Una vegada analitzats els referents i les fonts documentals i realitzada la reunió amb el centre, amb els protagonistes i valorada la seva disponibilitat i predisposició.	25 novembre - 10 de desembre
PRE-PRODUCCIÓ		
Escaleta de continguts		24 gener
Guió tècnic/Escaleta de pre-rodatge		7 febrer
Pla de rodatge		12 febrer
PRODUCCIÓ		
Rodatge	A concordar dates concretes entre els dies 17 i 28 febrer.	S'acorden els dies 18, 19 i 24 de febrer

Fases	Observacions	Dates
POST-PRODUCCIÓ		
Escaleta de pre-edició		4 de març
Muntatge i edició		5 - 26 març
Gravació producte en DVD i maquetació		28 de març

2.3.2 Pla de producció per càrrecs i funcions

Setmana / Càrrec	Productor	Director i Realitzador	Guió i Documentació	Sonidista	Editor i Muntador
15 - 22 novembre					
22 - 29 novembre					
29 novembre / 6 desembre					
6 - 13 desembre					
13 - 20 desembre					
20 - 27 desembre					
27 desembre / 3 gener					
3 - 10 gener					
10 - 17 gener					
17 - 24 gener					
24 - 31 gener					
1 - 7 febrer					
7 - 14 febrer					
14 - 21 febrer					
28 febrer / 7 març					
7 - 14 març					
14 - 21 març					
21 - 28 març					

2.4 GUIÓ DE PRE-RODATGE

ESCENA	PLANS	TRACTAMENT
Activitat Grupal	<ul style="list-style-type: none"> - PG taller - PC protagonistes - PP protagonistes - PD activitat realitzada 	<p>- Càmera en mà: es mou en funció de les intervencions improvisades dels protagonistes. Actua com a arbitre del debat, enquadrant els moments importants de l'acció. L'activitat en grup contrasta amb el component estàtic de les entrevistes.</p>
Testimonis	<ul style="list-style-type: none"> - PMC tancat 	<p>- Càmera fixa: són plans propers, purs, que mostren un acostament al protagonista, una sinceritat testimonial. Angulació horitzontal normal. Tots els protagonistes miren en direcció a l'esquerra del fora de camp i es situen en la meitat dreta de l'enquadrament. És la part estàtica del documental.</p>
Plans recurs <i>La Barceloneta</i>	<ul style="list-style-type: none"> - PG passeig marítim - PG plata i mar - PD Ones - Balcons - Carrers - Cel - Gent passejant - Coloms - Escultura Barceloneta - Botigues 	<p>- Càmera en mà: realitza un moviment lleuger, suau. Aquests plans s'editaran alents, acompanyats de música tranquil·la i de la veu en off, així doncs, interessa que el seu muntatge aportï un toc de serenitat amb ritme lent.</p>
Los Ronderos	<ul style="list-style-type: none"> - PG sala amb algun dels quatre protagonistes en l'espai - PG Ronderos - PC varis Ronderos - PMC Ronderos fent palmes, ballant - PP Ronderos - PD Instruments 	<p>- Càmera en mà: plans internament dinàmics, accentuats també per un lleuger moviment de càmera extern. L'escena ha d'aportar frescor i dinamisme al film.</p>
Escena Tancament Platja	<ul style="list-style-type: none"> - PG mar - Panoràmica de protagonistes cap al cel - PC protagonistes en parelles - PMC protagonistes - PP protagonistes 	<p>- Càmera en mà: es mourà lleugerament durant els plans en els que apareixen els protagonistes. En algun pla, la càmera es mourà traspasant el punt d'interès dels protagonistes cap als elements conductors del documental, el cel i el mar. La panoràmica final, serà un exemple, tenint com a punt d'inici els protagonistes i finalitzant el seu recorregut en el cel, fent al·lusió a l'essència del documental, <i>Entre el sostre i el cel.</i></p>

2.5 PLA DE RODATGE

Dia	Escena/Activitat	Localització	Hora
DIA 1 <i>Dimarts 18 de febrer de 2013</i> de 10 a 14h	Reunió explicativa	INT DIA Taller	10 - 10.45
	Activitat Grup	INT DIA Taller	11 - 13
	Plans Recurs	EXT DIA Platja La Barceloneta	13 - 14
DIA 2 <i>Dimecres 19 de febrer de 2013</i> de 9 a 14h	Plans Recurs	EXT DIA Carrers La Barceloneta	9 - 10
	Entrevista Diego	INT DIA Sala Blanca	10 - 11
	Entrevista Mario	INT DIA Sala Blanca	11 - 12
	Entrevista Francesc Xavier	INT DIA Sala Groga	12 - 13
	Entrevista Joan	INT DIA Sala Groga	13 - 14
DIA 3 <i>Dilluns 24 de febrer de 2013</i> de 10.30 a 13.30 h	Reunió explicativa	INT DIA Centre	10.30 - 11
	Ronderos	INT DIA Centre	11 - 12
	Final Platja	EXT DIA Platja Barceloneta	12 - 13.30

2.6 ESCALETA DE PRE-EDICIÓ

ESCENA	OBJECTIU	IMATGE	ÀUDIO	LOCALITZACIÓ	TEMPS PARCIAL	TEMPS ACUMULAT
1	Introducció	Crèdits inicials amb tipografia blanca <i>Handwriting Dakota</i> sobre un pla fix de la vora mar. A continuació, s'ofereixen plans dels edificis del barri de la Barceloneta. S'encadenen en transició.	La veu en off introdueix la temàtica del documental i dona a conèixer la realitat dels quatre protagonistes. Sona <i>Don't close your eyes</i> - <i>Josh Woodward</i> .	EXT - Barri i Platja de La Barceloneta	1 min	1 min
2	Presentació	El Mario, el Diego, el Joan i el Francesc Xavier es presenten mirant a càmera en primer pla. La presentació conclou amb un pla obert del mar, sobre el qual apareix el títol del documental, <i>Entre el sostre i el cel</i> , en tipografia blanca.	Els protagonistes es presenten, diuen el seu nom i una frase que els defineixi o que vulguin aportar. Continua la peça musical <i>Don't close your eyes</i> "- <i>Josh Woodward</i> .	INT - Taller i sales de l'Obra Social Santa Lluïsa de Marillac	2 min	3 min

ESCENA	OBJECTIU	IMATGE	ÀUDIO	LOCALITZACIÓ	TEMPS PARCIAL	TEMPS ACUMULAT
3	Testimonis: Primeres aproximacions	Primer apartat d'entrevistes individuals. L'escena es desenvolupa en dos espais diferents del centre. Els quatre protagonistes apareixen de forma separada, asseguts en un pla mig curt i fix. Les entrevistes del Mario i del Diego es realitzen en el mateix espai, mentre que les entrevistes del Joan i del Francesc Xavier s'enregistren en un altre espai diferent. Tots parlen dirigint la mirada en direcció a la part esquerra fora de quadre. En el primer dels plans de cadascun, es mostren títols amb tipografia amb noms i cognoms, edat i el lloc de procedència. Els testimonis s'entrellacen en forma de tall.	Primeres confessions dels protagonistes que aborden la seva arribada a l'estat de pobresa actual i la realitat de la seva vida anterior. Entra en 2P per tancar el bloc la música <i>Air on the G String - JS Bach</i> .	INT - Dos espais interiors de l'Obra Social Santa Lluïsa de Marillac	3 min	6 min
Transició		Blanc i negre. Pla de recurs alentit del barri de la Barceloneta. Tipografia blanca "Religió", apareix de la meitat del pla fins al final.	Continua música <i>Air on the G String - JS Bach</i> .	EXT - La Barceloneta	7 seg	6 min 7 seg
4	Activitat Grupal: Religió	El Mario, el Diego, el Joan i el Francesc Xavier es troben junts al taller del centre. Apareixen en un pla conjunt realitzant una activitat plàstica, amb un full, pinzell, pintura i altre material d'art. La càmera en mà va dirigint la mirada cap a la persona que intervé en cada moment.	Comenten la seva condició religiosa o l'opinió que en tenen.	INT - Taller de manualitats l'Obra Social Santa Lluïsa de Marillac	1 min 30 seg	7 min 37 seg

ESCENA	OBJECTIU	IMATGE	ÀUDIO	LOCALITZACIÓ	TEMPS PARCIAL	TEMPS ACUMULAT
Transició		Plans de recurs alents i en color del barri de la Barceloneta i la seva platja.	Sona <i>Lafayette</i> - <i>Josh Woodward</i> .	EXT - La Barceloneta	7 seg	7 min 44 seg
5	Testimonis: La vida al carrer I	Es respecta el mateix tractament i estil de la primera versió d'aquest apartat. Entrevistes individuals encadenades en tall, dues realitzades a la sala groga i dues a la blanca.	Parlen sobre la vida al carrer. Entra en 2P per tancar el bloc la música <i>Air on the G String</i> - <i>JS Bach</i> .	INT - Dos espais interiors de l'Obra Social Santa Lluïsa de Marillac	2 min 30 seg	10 min 14 seg
6	Transició: La Mirada Subjectiva	Pla subjectiu alentit i càmera en mà. La càmera avança pel passeig marítim en direcció al mar. El pla simula la mirada desorientada i el caminar trontollós que té algú quan ho ha perdut tot a la vida i es veu obligat a vagar pels carrers, sense rumb fix.	La veu en off parla sobre els sentiments i els objectius de les persones sense sostre, així com la condició actual dels quatre protagonistes. Continua <i>Air on the G String</i> - <i>JS Bach</i> .	EXT - Passeig Platja de la Barceloneta	1 min	11 min 14 seg
7	Testimonis: La vida al carrer II	El mateix tractament i estil de les anteriors versions d'aquest apartat de testimonis, amb entrevistes individuals en tall, dues d'elles realitzades a la sala groga i les dues altres a la blanca.	Tracten anècdotes de la seva pròpia experiència al carrer. Entra en 2P per tancar el bloc la música <i>Gymnopédie N° 1</i> - <i>Erik Satie</i> .	INT - Dos espais interiors de l'Obra Social Santa Lluïsa de Marillac	2 min 30 seg	13 min 44 seg
Transició		Plans de recurs alents i en color del barri de la Barceloneta i la seva platja.	Continua <i>Gymnopédie N° 1</i> - <i>Erik Satie</i> .	EXT - La Barceloneta	7 seg	13 min 51 seg
8	Testimonis: Família	El mateix tractament i estil dels bloc de testimonis, amb entrevistes individuals en tall, dues d'elles realitzades a la sala groga i les dues altres a la blanca.	Parlen de la família, de la relació actual amb els seus. La major part del apartat va acompanyat de la música <i>Air on the G String</i> - <i>JS Bach</i> .	INT - Dos espais interiors de l'Obra Social Santa Lluïsa de Marillac	2 min	15 min 51 seg

ESCENA	OBJECTIU	IMATGE	ÀUDIO	LOCALITZACIÓ	TEMPS PARCIAL	TEMPS ACUMULAT
Transició		Blanc i negre. Pla recurs alentit del barri de la Barceloneta. Tipografia blanca "Corrupció política", apareix de la meitat del pla fins al final.	Continua música <i>Air on the G String - JS Bach</i> .	EXT - La Barceloneta	7 seg	15 min 58 seg
9	Activitat Grupal: Corrupció Política	Els quatre protagonistes es troben junts en el taller del centre. El tractament audiovisual continua sent el mateix que en la primera escena de debat.	Protagonistes debaten sobre la corrupció política i la percepció que en tenen.	INT - Taller de manualitats l'Obra Social Santa Lluïsa de Marillac	3 min	18 min 58 seg
Transició		Plans de recurs alentit en color del barri de la Barceloneta i la seva platja.	Sona <i>Lafayette - Josh Woodward</i> .	EXT - La Barceloneta	7 seg	19 min 05 seg
10	Testimonis: Experiències vitals negatives	Es continua respectant el mateix tractament i estil de les escenes d'aquest apartat.	Parlen sobre experiències vitals negatives, anècdotes d'amarg record que han viscut al llarg de la seva vida. Per tancar el bloc entra en 2P la música <i>Gymnopédie N° 1 - Erik Satie</i> .	INT - Dos espais interiors de l'Obra Social Santa Lluïsa de Marillac	3 min	22 min 05 seg
Transició		Blanc i negre. Pla recurs alentit del barri de la Barceloneta. Tipografia blanca "Catalunya", apareix de la meitat del pla fins al final.	Continua música <i>Gymnopédie N° 1 - Erik Satie</i> .	EXT - La Barceloneta	7 seg	22 min 12 seg
11	Activitat Grupal: Catalunya	Continua el tractament propi de l'escena grupal.	El debat gira entorn a la situació política actual de Catalunya i el seu procés sobiranista.	INT - Taller de manualitats l'Obra Social Santa Lluïsa de Marillac	3 min	25 min 12 seg

ESCENA	OBJECTIU	IMATGE	ÀUDIO	LOCALITZACIÓ	TEMPS PARCIAL	TEMPS ACUMULAT
Transició		Plans de recurs alentits en color del barri de la Barceloneta i la seva platja.	Sona <i>Lafayette</i> - Josh Woodward.	EXT - La Barceloneta	7 seg	25 min 19 seg
12	Testimonis: Demanar al carrer	Es continua respectant el mateix tractament i estil de les escenes d'aquest bloc.	El Mario i el Diego parlen sobre el fet de demanar almoïna al carrer, dels mètodes per fer-ho i del rebuig social de les persones cap a ells. Per tancar el bloc en segon pla entra <i>Lafayette</i> - Josh Woodward.	INT - Dos espais interiors de l'Obra Social Santa Lluïsa de Marillac	2 min	27 min 19 seg
Transició		Blanc i negre. Pla recurs alentit del barri de la Barceloneta. Tipografia blanca "Futbol", apareix de la meitat del pla fins al final.	Continua <i>Lafayette</i> - Josh Woodward.	EXT - La Barceloneta	7 seg	22 min 26 seg
13	Activitat Grupal: Futbol	L'activitat plàstica grupal continua amb el tractament propi que s'ha seguit en les escenes d'aquest bloc.	Protagonistes parlen sobre la seva afició al futbol.	INT - Taller de manualitats l'Obra Social Santa Lluïsa de Marillac	1 min	27 min 33 seg
Transició		Plans de recurs alentits i en color del barri de la Barceloneta i la seva platja.	Sona <i>Lafayette</i> - Josh Woodward.	EXT - La Barceloneta	7 seg	27 min 40 seg
14	Testimonis: Futur	Es continua respectant el mateix tractament i estil de les versions de l'apartat de testimonis.	Parlen sobre les expectatives de futur, l'esperança i del que esperen a la vida. Per tancar el bloc, entra en segon pla, <i>Violin Sonata in A (Op. 162)</i> - Franz Schubert.	INT - Dos espais interiors de l'Obra Social Santa Lluïsa de Marillac	2 min	29 min 40 seg

ESCENA	OBJECTIU	IMATGE	ÀUDIO	LOCALITZACIÓ	TEMPS PARCIAL	TEMPS ACUMULAT
15	Ronderos	Es mostra una actuació del grup musical <i>Los Ronderos</i> . Són plans generals, plans conjunts, primers plans dels músics i plans detalls dels instruments. Es realitzen preses en moviment que ofereixen dinamisme a l'escena. És l'escena fresca i alegre del documental, la que porta els indicis d'esperança.	La veu en off, amb música en segon pla i durant la primera part de l'escena, ofereix dades del centre social i explica la situació de <i>Los Ronderos</i> , aplicant un símil amb l'esforç de superació que realitzen diàriament els nostres protagonistes. <i>Sona Guantanamera, que interpretada per Los Ronderos, passa de 2P a PP i és present durant tota l'escena.</i>	INT - Aula Polivalent de l'Obra Social Santa Lluïsa de Marillac	2 min	31 min 40 seg
16	Testimonis: Reflexions	Es continua respectant el mateix tractament i estil de les escenes de testimonis.	Són les aportacions més reflexives. Comentaris i testimonis conclusius que resumeixen l'essència del seu aprenentatge vital, que engloben el que han anat explicant fins la moment. Durant tot el bloc sona en segon pla <i>Don't close your eyes - Josh Woodward.</i>	INT - Dos espais interiors de l'Obra Social Santa Lluïsa de Marillac	1 min i 30 seg	33 min 10 seg

ESCENA	OBJECTIU	IMATGE	ÀUDIO	LOCALITZACIÓ	TEMPS PARCIAL	TEMPS ACUMULAT
17	Transició: La Barceloneta	Escena de transició que ens porta cap al tram final del documental. Es mostren plans del barri de la Barceloneta, tant de la zona costera com de la part interior. La seva transició es duu a terme en forma de tall. Un títol "La seva illa deserta" seguint la tipografia blanca emprada fins al moment, ens emplaça al següent apartat.	La veu en off fa una reflexió al voltant de la situació futura i la imaginació d'un món millor per aquestes persones. Dona peu al següent apartat "La seva illa deserta". Continua en 2P <i>Don't close your eyes</i> - <i>Josh Woodward</i> i tanca l'escena en PP.	EXT - Barri i Passeig plata de la Barceloneta	1 min	34 min 10 seg
18	Activitat Grupal: La seva illa deserta	Última escena d'activitat grupal. Manté el mateix tractament emprat fins al moment. Se'ns descobreix que l'activitat que han estat realitzant al llarg del documental, era el dibuix d'aquesta illa pròpia, que elaboraven els protagonistes, alhora que debatien els temes d'actualitat.	Ens expliquen com seria la seva illa deserta, el seu món ideal, el que necessitarien per ser feliços en aquest precís moment.	INT - Taller de manualitats l'Obra Social Santa Lluïsa de Marillac	2 min	36 min 10 seg

ESCENA	OBJECTIU	IMATGE	ÀUDIO	LOCALITZACIÓ	TEMPS PARCIAL	TEMPS ACUMULAT
19	Tancament	<p>Es mostren imatges dels protagonistes a la platja. Són plans propers que els enquadren amb la immensitat del mar al darrere. La transició és en tall. Miren l'horitzó, parlen entre ells i somriuen. El documental ha portat a una actitud i a una complicitat que ens porta a l'esperança en el futur.</p> <p>L'escena conclou amb una panoràmica ascendent que s'inicia en un pla conjunt de dos dels protagonistes conversant i finalitza el seu recorregut al cel de la Barceloneta, fent al·lusió al títol i a la temàtica neuràlgica del documental, el cel com a sostre. La panoràmica s'atura al cel i apareixen en tipografia blanca les oracions "Per a tothom qui, algun cop a la vida, va perdre-ho tot" i a continuació, "I per qui tornà a aixecar-se". Finalment, en aquest mateix cel, entra el títol del documental i la imatge s'encadena amb un pla de les ones marines, donant pas als crèdits.</p>	<p>Entrant en primer pla i descendant a 2P amb el so de les veus en off dels protagonistes, sona el tema <i>So far, so close - Jahzzar</i>. Les veu sonen sempre en PP. Quan les veus no sonen, la música passa a PP. Sobre els plans tancats de cada personatge, sona la veu en off de cadascun d'ells.</p>	EXT - Platja de la Barceloneta	2 min	38 min 10 seg
20	Crèdits	<p>Les lletres blanques dels crèdits van entrant sobre la imatge de les ones marines en moviment i lleugerament alentida. Per tancar, fos a negre. Fi.</p>	<p>Es produeix un encadenat entre <i>So far so close - Jahzzar</i> i l'efecte sonor de les <i>ones del mar</i> que finalitzen amb un fade out.</p>	EXT - Platja de la Barceloneta	1 min	39 min 10 seg

2.7 TRACTAMENT AUDIOVISUAL I ESTIL

· Tal i com es mostra a l'escaleta de pre-edició, l'**estructura** del documental s'organitza a partir de dos grans tipus de blocs que es van intercalant: l'*activitat grupal*, dissenyada per connectar els protagonistes i per valorar les opinions que tenen sobre temes del món que els envolta, i els blocs d'*entrevista individual*, en els que es barregen els testimonis dels quatre sense sostre. Per separar aquests dos blocs narratius principals, s'utilitzen transicions realitzades a partir de plans de recurs alentits del barri de la Barceloneta. A part, s'intercalen quatre escenes que apareixen una vegada al llarg del film i compleixen funcions rellevants. Aquestes són la *introducció*, que realitza una primera aproximació a la temàtica, la *presentació dels personatges*, l'escena de *Los Ronderos*, que refresca el ritme del film atorgant-li un toc positiu, i el *tancament*. La taula següent exemplifica la forma com s'organitza l'estructura.

ESTRUCTURA DOCUMENTAL
INTRODUCCIÓ
PRESENTACIÓ
TESTIMONIS Primeres aproximacions
Transició
ACTIVITAT GRUPAL Religió
Transició
TESTIMONIS La vida al carrer I
Transició
TESTIMONIS La vida al carrer II
Transició
TESTIMONIS Família
ACTIVITAT GRUPAL Corrupció política
Transició

TESTIMONIS Experiències vitals negatives
Transició
ACTIVITAT GRUPAL Catalunya
Transició
TESTIMONIS Demandar al carrer
Transició
ACTIVITAT GRUPAL Futbol
Transició
TESTIMONIS Futur
RONDEROS
TESTIMONIS Reflexions
Transició
ACTIVITAT GRUPAL La seva illa deserta
TANCAMENT

· Les **entrevistes** es realitzen en càmera fixa. S'han buscat plans tancats, propers i amb angulacions horitzontals normals, ja que es considera que d'aquesta manera es transmet més clarament la realitat i la honradesa dels missatges. Per tant, s'han evitat els plans picats i contrapicats que provoquin un distanciament del personatge cap a l'espectador. S'intenta que els espectadors coneguin els nostres personatges i que quan el film toqui a la seva fi, el sentiment de proximitat cap a ells sigui fort.

· En l'**activitat grupal** s'utilitza la càmera en mà, per tal de poder fer un seguiment del debat en funció de les intervencions i anar centrant, de forma improvisada, els punts d'atenció de l'escena. Amb aquesta càmera en mà es busca oferir un dinamisme en l'activitat grupal que faci de contrapunt amb els blocs més estàtics de les entrevistes.

· El significat de l'**alentit dels plans de recurs** assimila la imatge amb la sensació de lentitud del pas del temps que senten els sense sostre. Les hores passen al carrer i la seva situació no canvia. És per això que tots els plans recursos del documental són plans d'exterior, alentits, alguns d'ells contrapicats, simulant la mirada subjectiva dels protagonistes mirant al cel, asseguts a terra.

· La **durada dels plans** està totalment determinada per la llargada i la qualitat de les respostes dels protagonistes. No es talla una intervenció per afavorir un ritme determinat, sinó que a partir del valor de les intervencions que s'obtenen, es coordina una combinació que generi un ritme extern adequat al que volem transmetre en cada moment. Per tant, en aquest documental no es pot parlar d'una regularitat pel que fa a la durada de plans en els blocs de testimonis i d'activitat grupal. Es dona prioritat al temps que requereix la transmissió d'un missatge. Per tant trobarem aportacions de 4 segons i aportacions de 15 segons. El que sí que s'uniformitza és la durada de les transicions entre blocs, superiors a 6 segons i inferiors a 10 segons.

· Les **transicions** entre blocs segueixen una mateixa lògica al llarg del documental.

- Les **transicions d'entrada** a l'activitat grupal es realitzen amb un pla general de la Barceloneta, alentit i en blanc i negre. Sobre la imatge apareix el títol del tòpic a debatre amb lletres blanques. De fons, continua la música que ha tancat el bloc de testimonis anterior. El blanc i negre ajuda a organitzar els continguts del documental en el cap de l'espectador.

- Les **transicions de sortida** de l'activitat grupal es realitzen amb un o dos plans alentits en color de la Barceloneta acompanyats per un curt fragment musical de guitarra del tema *Lafayette* de Josh Woodward.

- S'utilitza la **veu en off** com a narradora puntual aportant, en moments precisos, documentació que ens presenta amb major concreció informacions sobre la vida dels quatre protagonistes. La locució es realitza per un home de mitjana edat, amb una veu ferma i creïble, la narració del qual, atorga confiança i serenitat a l'espectador. S'empra la veu en off per introduir el documental, en les escenes de transició i en l'escena de *Los Ronderos*. El ritme de la veu, acompanyada de música en segon pla, varia en concordança amb el ritme de la cançó.
- S'intenta no trencar els **silencis** en les respostes. Els silencis parlen per si sols i ens donen informació del que suposa pel protagonista, allò que està responent. Així doncs, a l'hora de realitzar el muntatge, es respecten aquests silencis i es mantenen en el producte definitiu, cobrant sentit i atorgant informació afegida al documental.
- S'utilitza la **tipografia** Handwriting-Dakota, allunyada dels tipus de lletra comuns. S'empra en color blanc per a tots els títols del documental. La seva sinuositat ens recorda a una escriptura de llapis sobre paper, la lletra sortida de l'interior, la puresa de la naturalesa humana, dels nostre protagonistes. La dimensió de la tipografia augmenta en els títols de crèdit i més encara, en el títol del film, respecte a la dimensió emprada per les dades personals dels protagonistes.
- El **mar** i el **cel** actuen com a element metafòric i van apareixen al llarg del documental. El cel és un dels mots que componen el títol del documental i simbolitza el sostre d'aquelles persones que han perdut la llar, d'aquelles que no tenen cap teulada sota la qual guarir-se. El cel és la imatge que veuen al llarg del dia els protagonistes d'aquesta història i és per això que apareix de forma tant recurrent durant els plans recursos. El mar, per la seva banda, té una altra connotació. L'horitzó marí és la mirada endavant, el futur que ha d'arribar, simbolitza el camí que volen construir els nostres protagonistes. El mar obre el documental amb un pla de la vora, el principi del camí, i tanca el documental amb un pla de l'horitzó, el final desitjat, el punt al qual volem arribar. En l'escena de tancament, els protagonistes apareixen sobre la sorra del mar amb la mirada posada en l'horitzó, l'esperança. Es vol finalitzar la història amb un bon regust i la plasticitat d'aquesta última escena ho permet, recobrant també l'esperit del barri de la Barceloneta.

· La **banda sonora** del documental està composta per música clàssica i música moderna instrumental. També, sona en forma diegètica, la cançó tradicional cubana *Guantanamera* amb l'actuació de *Los Ronderos*, complint una funció descriptivo-ambiental i sent l'únic tema de ritme ràpid del producte. De forma diferent actua el tema *Lafayette* del mateix Josh Woodward, realitzant una funció gramatical com a organitzadora de continguts, en les transicions de sortida de l'activitat grupal. La resta de cançons emprades tenen un ritme pausat i lent, en consonància amb el tipus de tema que tracta el film. Així doncs, la imatge global que desprèn la banda sonora és la d'una musicalitat tranquil·la que ajuda a marcar els ritmes i el to del discurs narratiu.

Tema	Autor	Tipus
<i>Don't close your eyes</i>	Josh Woodward	Moderna instrumentall
<i>Lafayette</i>	Josh Woodward	Moderna instrumental
<i>Violin Sonata in A (Op. 162)</i>	Franz Schubert	Clàssica
<i>Air on the G String</i>	J.S. Bach	Clàssica
<i>Gymnopédie N°1</i>	Erik Satie	Clàssica
<i>Guantanamera</i>	Popular i tradicional cubana (cantada per <i>Los Ronderos</i>)	Tradicional vocal
<i>So far so close</i>	Jahzzar	Moderna instrumental

· Les **localitzacions** i els **espais de rodatge** escollits són interiors per als blocs de testimonis i per als blocs de debat grupal. Tots els plans recursos emprats durant la introducció i les transicions, així com l'escena de tancament completa, són exteriors.

- A l'hora d'escollir els **espais interiors** es va valorar que aquests comptessin amb una bona llum natural i amb parets de colors clars que permetéssim ressaltar la figura dels protagonistes sobre el fons. Per a les entrevistes es va buscar una combinació cromàtica interessant en dues parets que servien com a fons, cadascuna, per a dos dels testimonis. En un dels fons es va apostar pel monocromatisme d'un blanc amb to grisós i en l'altre fons, pel groc pastel i el blanc d'una altra de les aules del centre de l'Obra Social Santa Lluïsa de Marillac. És en el mateix centre on es va localitzar el tercer espai interior present al documental, l'aula de plàstica, que requeria una bona llum natural i una espaiosa zona de treball, taules i cadires que permetessin facilitar en el rodatge.

- Per als **espais exteriors** s'han realitzat enquadraments d'elements característics del barri de la Barceloneta i la seva platja amb la llum del migdia. S'han anat a buscar els

tocs cromàtics que caracteritzen els carrers i la vida de la Barceloneta. Ens referim al blavosenc marí i al blau clar del cel, els taronges dels seus edificis de blocs de pisos i a la múltiple varietat de color que desprenen els objectes i les robes penjades als seus balcons. S'ha buscat extraure i plasmar la lluminositat i el cromatisme d'un dels barris més característics de la ciutat de Barcelona com a complement dels espais interiors dels protagonistes al centre. En l'escena de tancament s'integren als protagonistes en aquest espai exterior que es va ensenyant al llarg del documental, a peu de platja, sobre la sorra. Així doncs, l'essència dels espais exteriors i l'essència dels interiors, els protagonistes, es conjuguen al final.

2.8 ELEMENTS TÈCNICS UTILITZATS

El material tècnic emprat durant els tres dies de rodatge ha estat el següent:

- Càmera Nikon D5100
- Objectiu Nikon 18-55 mm
- Objectiu Nikon 55 - 200 mm
- Càmera Canon 5D Mark II
- Gravadora Zoom H1
- Trípode Gran
- Trípode Mini
- Paravent
- Targeta SD 32 GB
- Targeta SD 8 GB
- Disc dur Toshiba 1TB
- Bateria EN-EL 14 recanvi
- Vehicle propi de transport

2.9 PRESSUPOST

Per tal de quantificar el valor econòmic del producte final, s'ha elaborat un pressupost que s'adequaria als costos que ha comportat la realització del projecte al llarg de tot el procés. Com a referència, s'ha tingut en compte la taula salarial per a tècnics audiovisuals publicada pel BOE per aquest any 2014. Concretament, analitzant, els salaris ubicats en la categoria de tècnics en produccions que explotin productes de baix pressupost. D'aquesta manera, l'estandardització salarial del BOE, ajuda a concretar el valor real del producte elaborat. Així doncs, sumant les remuneracions salarials de l'equip i els costos materials, aplicant l'IVA definitiu, s'arribaria a un valor de venda estimat del producte.

Donat que el BOE estipula que el pagament d'un professional es duu a terme mesurant les setmanes treballades, s'ha dividit el salari setmanal que atorga a cada professional pel nombre d'hores oficials setmanals, quaranta, i d'aquesta manera, poder conèixer el preu per hora que s'obtindria. Finalment, s'ha multiplicat el preu per hora obtingut per cada activitat professional, pel nombre d'hores emprades en aquesta tasca al llarg del procés.

REMUNERACIÓ EQUIP		
	Hores treballades / Honorari per hora	Total (€)
Productor	27 hores a 13,32 euros	359,64
Director i Realitzador	38 hores a 11,38 euros	432,44
Guió i Documentació	15 hores a 7,5 euros	112,5
Sonidista	12 hores a 12,13 euros	145,56
Editor i muntador	80 hores a 9,92 euros	793,6
COSTOS MATERIALS		
Equip tècnic i Equip de so	3 dies de rodatge a 150 euros	450
Transport	200 km en 8 viatges (Sabadell - Barcelona) a 0,12 euros	24
Telèfon	40 minuts telèfon a 0,08 euros	3,2
VALOR TOTAL		2.320,94
I.V.A. (21%)		2.808,33

ANNEXES

ANNEX I. DRETS D'IMATGE DELS PROTAGONISTES

· Plantilla de cessió de drets d'imatge

ENTRE EL SOSTRE I EL CEL

En/Na _____ amb DNI número _____ autoritzo a Daniel Enguix Nieto la presa d'imatges de la meva persona per a la seva utilització en el documental *Entre el sostre i el cel*, emmarcat en el context del Treball de Fi de Grau, vinculat al pla d'estudis del grau de Comunicació Audiovisual per la Universitat Autònoma de Barcelona.

Aquesta autorització tindrà validesa infinita i les imatges podran ser difoses en qualsevol mitjà (TV, premsa, Internet, Xarxes Socials...). Aquesta autorització és completament gratuïta, i aprova el permís acordat amb el director del documental, per a la utilització de la meva imatge.

Barcelona, ____ de Febrer de 2014

Signatura

ANNEX II. QÜESTIONARI DE LES ENTREVISTES INDIVIDUALS

1. Fitxa tècnica i presentació

- Nom i cognoms.
- Edat.
- Lloc de naixement.
- Frase de presentació.

2. Antecedents

- Com era la teva vida abans de viure al carrer?
- Què t'agradava fer?
- Què és el que va passar perquè acabessis vivint al carrer?
- Què és el que has fet durant aquests anys?
- Alguna anècdota que recordis? Especial? Curiosa?
- Què és el pitjor que has passat al carrer o a la teva vida?

3. Actualitat i vida al carrer

- Com és la vida al carrer? Com passes les hores?
- Tens família actualment? Teniu contacte? Què pensa la teva família de la teva situació?
- Alguna vegada has demanat almoina al carrer? Què penses quan la gent passa pel costat amb indiferència? Com et sents?
- Et sents rebutjat socialment? Creus que ets un problema per la societat?
- Hi ha persones bones al carrer?
- Viure al carrer ha estat l'última opció que tenies? Has preferit viure al carrer abans de demanar ajuda a algú proper?
- Quina ha estat la vegada que has tingut més diners i com els vas desapropitar?
- Què canviaries del passat? Què t'agradaria canviar i esborrar completament?
- Es un estil de vida viure al carrer? T'agrada? Al final t'acostumes?
- Com creus que veu el món algú que ha viscut al carrer?

- Com et sents actualment?
- Has tret alguna cosa positiva d'haver viscut al carrer?

4. Futur i expectatives

- Què esperes del futur? Com t'imagines la teva vida a partir d'ara?
- Tens esperança?
- Un desig?

ANNEX III. DEBAT I ACTIVITAT GRUPAL

Els temes i els punts de debat de l'activitat grupal de creació de la seva illa deserta.

1. La religió

- Quina opinió us mereix la funció de la religió en la societat actual?
- Sou creients?

2. La corrupció política

- Els polítics roben?
- Perquè creieu que existeix aquesta permissivitat?
- Que faríeu vosaltres si us trobéssiu en un càrrec de poder?

3. La situació política de Catalunya i el procés sobiranista

- Esteu a favor o en contra de la independència de Catalunya?
- Com us imagineu una hipotètica futura Catalunya independent?
- Com creieu que acabarà tot aquest procés?

4. El futbol

- Us agrada el futbol?
- De quin equip sou?
- Que opineu del sou que cobren els futbolistes?

5. La seva illa deserta

- Com us agradaria que fos la vostra illa deserta?
- Què us emportaríeu per ser feliços?

ANNEX IV. GUIÓ DE LA VEU EN OFF

1. Presentació

El món gira. Cadascú segueix el seu camí, la seva rutina. El sol apareix al matí, i quan acaba el dia, el cel s'enfosqueix per donar pas a les estrelles.

Aquest cel, per algunes persones, és el sostre que els acompanya. L'escena que veuran cada nit, quan surti la lluna, abans de tancar els ulls.

Els sense sostre són una realitat. El Mario, el Diego, el Joan i el Francesc Xavier, han perdut tot el que tenien. Actualment, la seva reinserció és a les mans de l'Obra Social Santa Lluïsa de Marillac, a Barcelona.

Des de fa un temps, la seva vida es troba, entre el sostre i el cel.

2. Transició: La mirada subjectiva

Quan ho has perdut tot només queda caminar. Caminar intentant donar sentit al pas del temps. Aixecar el cap i mirar endavant, allà on es dibuixa l'horitzó.

Quan res queda, et tens a tu mateix. A tu mateix i la capacitat d'imaginar un nou camí. Un futur esperançador que respecti els teus desitjos i que et permeti, en algun moment, arribar a l'instant de felicitat.

El Mario, el Diego, el Joan i el Francesc Xavier dormen temporalment en pisos tutelats, compartint domicili amb altres persones, que es troben en la seva mateixa situació.

Actualment reben l'ajut i l'empenta d'organismes d'assistència social que els faciliten una llar, suport mèdic, alimentació i assessorament, fins que compleixin el seu procés de recuperació. És la seva oportunitat per intentar retrobar el seu espai al món, per recuperar les regnes de la seva vida.

3. Los Ronderos

Passen les hores al centre de dia de l'Obra Social Santa Lluïsa de Marillac, a la Barceloneta. Com ells, més de 2.600 persones en situació d'exclusió social, són ateses pel centre cada any. Amb 27 professionals i més de 80 voluntaris, l'obra social, lluita diàriament, per ajudar aquestes persones a ser capaces d'aconseguir un futur millor i construir-se un nou camí a la vida.

Los Ronderos, són un grup musical format al centre. La seva música és la vitalitat, el somriure i representa l'entusiasme i el saber valorar, malgrat tot, la part bonica de la vida.

El cant, de tots aquells que lluiten o han lluitat.

4. Transició: La Barceloneta

Imaginar i somiar és possible i és a les mans del Mario, del Diego, del Joan i del Francesc Xavier. Durant aquest viatge, ens han obert la porta de les seves quatre experiències vitals. Arribats a aquest punt, és el moment de conèixer, la seva illa deserta.

